

Idziesz już dość długo, a przy końcu deptaka,
Czeka na Ciebie ciekawostka taka:
Pomnik radzywińskiej kolejki wąskotorowej,
A właściwie... podejdź do tablicy pamiątkowej.

Tam wyczytasz, że to pamięci ●●●●●●●●

Którzy wspomagali walczących, nie czekali co się wydarzy. Do chwały „Cudu nad Wisłą” aktywnie się przyczynili, Rannych żołnierzy do szpitali polowych wozili.

Idź dalej al. Jana Pawła II, aż do ze światłami skrzyżowania,
Tam zobaczysz, że zza drzew duży kościół się wylania.
Niech więc do niego zaprowadzą Cię nogi,
Pod Kolegiaty Przemienienia Pańskiego progi.

W II poł. XVIII wieku kościół został zbudowany,
Przez księżną Eleonorę Czartoryską ufundowany.
Zaś 18 sierpnia 1920 roku Pańskiego,
Był miejscem wydarzenia wyjątkowego.

Po wiktorii, co Europę od rewolucji bolszewickiej ocalała,
Do radzymińskiej świątyni znamienita delegacja przybyła.
Arcybiskup Krakowski nabożeństwo dziękczynne odprawił,
Byli gen. Józef Haller i nuncjusz apostolski,
który - gdy inni dyplomaci z Polski wyjechali
- Warszawy w tych dniach nie zostawił.

Po nabożeństwie, w ten ważny dzień sierpniowy,
Gen. Haller odznaczył żołnierzy za wybitne czyny bojowe.
A teraz wejdź do kościoła, na prawo skieruj swój wzrok,
I do tablicy jasnej, marmurowej zrób pewny krok.

Przeczytaj, kto wyniósł świątynię do rangi kolegiaty:
„Ks. Bp Kazimierz ●●●●●●●●.

A stało się to w 1993 r., przed wieloma laty.

Czas już kończyć questową przygodę ,
I udać się po zasłużoną nagrodę.
W puste okienko w hasło wpisz literę „T”
Zaraz zdobędziesz skarb i dowiesz się,
Ze hasło, to imię i nazwisko dyplomaty,
Który nie opuścił Polski, gdy ta wpadła w tarapaty.

Wróć teraz do cukierni, co na rogu Al. Jana Pawła II
I Konstytucji 3 Maja jest.
Tam czeka nagroda, słodkości, i tam kończy się quest.

OPIEKUN QUESTU:

Cukiernia Kawiarnia „Małgosia” w Radzyminie, tel. (22) 786 52 52

OPRACOWANIE QUESTU:

Karolina Likhtarovich, trener questingu
Grzegorz Grabowski

www.questy.com.pl

ZDJĘCIA:

archiwalne: z archiwum Gminy Radzymin, Narodowego Archiwum Cyfrowe (kaplica);
z rekonstrukcji: z archiwum Gminy Radzymin

Opracowano przez Zielonkowskie Forum Samorządowe w ramach realizacji zadania publicznego „Z questem na Szlak Bitwy Warszawskiej 1920 r.”
Przedsięwzięcie współfinansowane ze środków
Samorządu Województwa Mazowieckiego.

Mazowsze.
serce Polski

BITWA O RADZYMIŃ

BITWA WARSZAWSKA 1920 ROKU to wydarzenia pomiędzy 13 a 25 sierpnia 1920 roku, kiedy to polska armia powstrzymała armię sowiecką - pochód rewolucji bolszewickiej na Zachód. Przez kilka sierpniowych dni Mazowsze stało się areną licznych walk, batalii, potyczek, śmiałych akcji polskiego wojska.

GDZIE TO JEST?

Radzymin to miasto w powiecie wołomińskim. Dojechać tu można skręcając z drogi krajowej S8. Wyprawa rozpoczyna się przed Cmentarzem Parafialnym, przy Alei Jana Pawła II (droga wojewódzka nr 635), na obrzeżach miasta.

TEMATYKA:

Bitwa pod Radzyminem, jaka rozegrała się od 13 do 16 sierpnia, zaważyła na losach całej Bitwy Warszawskiej i uchroniła Warszawę przed inwazją wojsk bolszewickich. O wydarzeniach tamtych dni opowiada quest.

CO ROBIĆ PODCZAS WYPRAWY QUESTOWEJ?

Twój zadaniem (oprócz zdobycia wiedzy) będzie uważne czytanie wskazówek w tekście, rozwiązywanie zagadek literowych i liczbowych oraz odgadnięcie hasła questu. Na końcu skródkówki, w odpowiednim miejscu w twoje ręce trafi skarby! Weź ze sobą coś do pisania. Powodzenia!

CZAS PRZEJSCIA ok. 75 minut

Witaj przed bramą radzymińskiej nekropolii,
To miejsce niezwykle, bo świadek wielkiej historii.
Tu spoczywają ci, co męstwem się odznaczyli,
I od bolszewickiego zagrożenia Warszawę uchronili.

Podejdź do wejścia na teren cmentarza,
Ujrzysz tablice z datami z dawnego kalendarza.
Na dwóch przeczytasz: 13-18 VIII 1920 roku,
To wtedy rozegrała się Bitwa pod Radzyminem,
I uratowała Polskę z ponurej przyszłości mroku.

Wejdź na cmentarz, powoli, zamknij na chwilę oczy...
Wyobraź sobie, że bój się niedaleko toczy.
13 sierpnia stojące nieopodal bolszewickie dywizje,
Rozpoczęły na Radzymin śmiałą inwazję.

Miasto przechodziło z rąk do rąk, aż dnia następnego,
Sowieci zdobyli je kolejny raz i myśleli, że dopięli swego.
Tylko 15 km od mostu na Wiśle ich dzieliło,
I zdawałoby się o losach całej bitwy już przesądziło.

Lecz Polacy nie stracili ducha, 15 sierpnia z rana
ruszyli z kontrofensywą,
A 16 sierpnia bitwa była już ostatecznie wygrana!
Nazwano ją „Cudem nad Wisłą”, bo bolszewicy
mieli wielokrotną liczebną przewagę,
A Polacy zdolnych dowodzących, męstwo i odwagę!

Jesteś na cmentarzu, spójrz w prawą i lewą stronę:

○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ mogiły bohaterów,

1 11

Co zginęli w ojczyzny obronie.

W głębi alei - podejdź tam - są jeszcze dwie mogiły,
Strzelców Kaniowskich, co pod Radzyminem wsparciem służyli.

Dasz wiarę, że prawie 500 osób na tym cmentarzu leży?
Wszystkich poległych pod Radzyminem żołnierzy.
To w hołdzie bohaterom zbudowano cmentarną kaplicę,
Podejdź do niej, spójrz na popiersie i marmurową tablicę.

„Urodziłem się w 1920 roku w ○ ○ ○ ○ ○, w czasie gdy
Bolszewicy na Warszawę szli”.

9

Wspomniał ○ ○ czerwca 1999 r. papież Jan Paweł II,

14

I docenił dla radzymińskiej wiktoria żołnierzy zasługi.

Józef Piłsudski objął nad budową kaplicy patronat honorowy,
I w 1927 r. budynek był już gotowy.

Popatrz w górę, widzisz fresk co zdobi świątyni fasadę?
To polscy żołnierze w natarciu, co bolszewikowi dali radę!

Stań teraz przodem do kaplicy i skieruj się na skos, w lewo,
I do grobu z marmurową tablicą podążaj symbolicznego.
Symboliczny, bo ks. Ignacy ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○
nie tu jest pochowany,

8

Ale do bohaterów Bitwy Warszawskiej słusznie zaliczany.

Pora opuścić nekropolię, kieruj się do znanego Ci wyjścia,
Za furtką skreć w prawo i w drogę, masz trochę do przejścia.
Bądź uważny, bo kilku krokach dowiesz się czegoś ważnego
z kamiennej tablicy po prawej stronie - że idziesz
Drogą ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ Narodu Polskiego.

6

Ten długi deptak, co go masz przed sobą,
Kryje ciekawy fakt, nie jest tylko wygodną
dla pieszych i rowerzystów drogą.
Otóż wiedz, jaką ciekawostkę chowa -
Biegła tędy radzymińska kolej wąskotorowa!
Zresztą przy końcu deptaka niespodzianka czeka,
A teraz maszeruj żwawo i dłużej nie zwlekaj.

Na pewno zauważyłeś, że wzdłuż tej trasy,
Są krzyże niewielkie, na każdym inny napis.
Poświęcone żołnierzom, którzy pod Radzyminem walczyli,
Tym, którzy wykonywali polecenia i tym, którzy dowodzili.

Pierwsi na krzyżach wspomnieni są Strzelcy,
Wszyscy z Kresów II Rzeczypospolitej - Grodzieńscy, Wileńscy...
Za Mińskimi - no właśnie! - są Strzelcy ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○
Przybyli ze Wschodu, za ojczyznę zginąć gotowi.

4

Idąc tak w stronę centrum na pewno się zdziwisz,
Ile nazwisk zasłużonych, ile jest tu krzyży.
Każda osoba wymieniona przyczyniła się do tego,
By Polskę ocalić - wtedy jako kraju odrodzonego.

